

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

V. De Confessione secunda parte.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

770 *Moralis Theologia Tract. VII. Sacramenta,*
tionem saltem confusam peccatorum habere; quia Contri-
tio est actus voluntatis, quæ in obiectum non fertur inco-
gnitum. Admonuerim tamen pluribus in casibus debere
pœnitentem peccata sua distinctè recogitare: v. gr. quando
post Contritionem faciendæ est Confessio, quando restitu-
tionis faciendæ extat obligatio, & quando remedium ali-
quod ad euitanda crimina est adhibendum. Porro iustifi-
catur tamen qui Contritionis elicit actum vnus solum-
modo peccati, cuius recordatur, factò diligenti conscien-
tiæ examine.

22. *Quando quis actum Contritionis teneatur eliceret?*
Non statim ac peccat, sed statò tempore, nempe in mortis ar-
ticulo, & in vita aliquoties si solum ius naturale spectetur, &
probabile est quinto quoque anno.

23. *Quid si ad ius positium respiciamus?* Nullum determi-
natum tempus est ad quod adultus obligetur extra Pœniten-
tiæ Sacramentum, & tunc sufficit imperfecta Contritio, seu
Attritio, quæ perficitur per Sacramentum. Quare nec singu-
lis annis deficiente Confessario, nec singulis festis, nec ratio-
ne periculi obliuionis peccatorum viget obligatio. Ex acci-
denti profectò vim obligandi potest habere siue ob mortis
spiritualis periculum, siue ob Sacramenta dignè admini-
stranda, vel recipienda.

24. *Exigitur ne certus intensiois gradus ad Contritionem?*
Minimè; satis enim est ipsius substantia in quocumque sit
gradu.

CAPVT V.

De Confessione secunda Pœnitentiæ parte.

§. I.
Confes-
sionis
condi-
tiones.

25. *Quid nomen Confessio?* Criminis in Sacramento pœni-
tiæ manifestatio ad veniam consequendam eui-
dem. *Quando instituta Confessio?* Quando in lege Euan-
gelica Christus suis Discipulis Ioann. 20. dixit: *Accipite Spi-
ritum sanctum; quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, &
quorum retinueritis, retenta sunt.* Ita describitur à Doctoribus
legitima peccatorum accusatio facta coram Sacerdote in Sa-
cramentali iudicio Dei locum habente, ad veniam peccato-
rum virtute Clauium obtinendam.

26. *Præst*

26. *Præcor Confessionis recenseas condiciones.* Ad duo reuoco capita: ad materiam scilicet, & ad modum. Vt materia sit integra, simplex, pura, fidelis, nuda, discreta, fortis, frequens, & accelerata: modus autem, vt fiat cum animi dolore, humilis, libens, verecunda, lacrymabilis, & parere parata, & vt fiat secretè.

27. *Est ne modus essentialis, vt fiat Confessio secretè?* Etiam si publicè fieret, vera Confessio esset; quamuis honestus valde, & humanæ naturæ accommodatus secretæ Confessionis vsus habeatur.

28. *Num sit de absoluta necessitate, vt humana voce fiat?* Minimè; consuetudo tamen, cum id fieri potest, obligationem præcepti iam introduxit. Potest & per interpretem, nunciâ, & testes fieri: & quamuis natura sua Sacerdos præsens esse debeat pœnitentis Confessionis, vt illam audiat: attamen in casu, quo Sacerdos ad morientem accederet, à quo nullum peccati, vel doloris signum possit extorquere, contentus esse posset intermedio nuncio, vel teste, qui affirmaret, pœnitentem Confessionem petiisse, & illum in præsentia absoluere; quod decreto Clementis VIII. non repugnat; talis enim in præsentia, non in absentia absoluitur, Confessariòque per testem quasi crimina præsentantur.

29. *Integritatem exprime Confessionis?* Præcipua quidem Confessionis conditio integritas est, aut formalis, aut materialis. Ad materiale quidem pertinet, vt Confessio fiat de omnibus mortalibus commissis post Baptismum non confessis hætenus, quorum pœnitens habet conscientiam. Omnia quidem quò ad species moraliter distinctas, quoad numerum, & quoad circumstantias, quæ speciem immutant: non autem necessariò quoad circumstantias aggravantes intra eandem speciem, nisi in casibus sigillo secundo appositis.

30. *Peccata semel confessa aperienda ne sunt?* Non, nisi peculiari Religionis alicuius regula, vel voto quis ad id obligaretur; modò prior Confessio valida fuerit; si enim fuisset inualida, necessariò iterum aperienda erunt.

31. *Quid de venialibus?* Nec omnia, nec aliquod ex necessitate declarandum. *Dubia ne de mortalibus?* Sub dubio sunt exprimenda.

32. *Mendacium est ne mortale in confessione?* Si circa materiam sit necessariam mortale est: si circa non necessariam, veniale, per se loquendo.

33. *Explica necessitatem formalis integritatis.* Ita necessaria est

772 *Moralis Theologia Tract. VII. Sacramenta,*
est formalis integritas, sicut Confessio; quia sine sufficienti dolore, & proposito fit irrita.

34. *Est ne causa sufficiens materialis integritatis omittenda?*
Ita planè. Et quidem in articulo mortis potest adesse occasio sufficiens materialis integritatis omittendæ; quin etiam contritionis dumtaxat signa possunt sufficere ad absolutionem impendendam, siue cum conditione mente intellecta, *Si capax es*: siue etiam absque illa absolutè, vnde etiam si huiusmodi signa data fuerint in absentia Sacerdotis, satis erunt, modò absolutio (vt innui) in præsentia concedatur. Præterea proprium, vel alienum nocumentum satis esse aliquando poterit, ad omittenda eius generis peccata, vnde nocumentum timetur, modò tamen alia exprimantur, cum rationabilis adest causa Confessionis faciendæ, alioquin ipsam Confessionem præstabit omittere. Nec tamen cum aliquod peccatum reticet ex causa prædicta, primo quoque tempore, cum aderit occasio Confessionis integræ, ad eam tenebitur; sed expectare poterit tempus necessarium.

35. *An reservatio sola peccati sit causa sufficiens diuidenda Confessionis?* Quidquid alij docuerint, ego iudico, sufficientem causam non esse ac etiam inferiori Sacerdoti omnia esse tam reservata, quàm non reservata manifestanda, vt absolutio eorum, quæ reservata non sunt, directè habeatur, de aliis indirecta, donec directè Superior absoluat.

36. *Est ne sufficiens causa dimidiationis Confessario complice notitiæ non dare?* Quando alius non sit, qui complicem non agnoscat, non est sufficiens causa, nisi ex notitia nocumentum aliquod complice secuturum timeretur; quando autem alius adsit complicem non agnoscentem, dimidari Confessio potest.

37. *Excusat ne ab integritate ignorantia?* Si inuincibilis sit, excusat, sicuti naturalis obliuio; si vincibilis, non excusat, nisi minima esset negligentia, quæ scilicet peccatum veniale non excederet: quando verò vincibilis est etiam mortaliter, sed non est per se intenta, probabile quidem est efficere Confessionem validam; securior tamen est contraria sententia, quæ nullam esse pronunciat; tunc autem valere assero, quando ignorantia, quæ reuera vincibilis est, inuincibilis reputaretur.

§. 2. 38. *Quanam ad Confessionem in suscipiente requiritur dispositio?* Primò quidem ad effectum gratiæ dolor aliquis necessarius est, quo cum admittæ culpæ pœniteat. Is verus esse debet, non tantùm existimatus, & supernaturalis, donum scilicet

scilicet Dei non inhabitantis adhuc, sed mouentis, siue ad contritionem attingat, siue intra Attritionem consistat. Præterea dolor hic vniuersalis esse debet, omnium videlicet peccatorum saltem mortalium, quæ remissa non sunt, etiam obliuorum: satis autem est Attritio etiam cognita. Secundò, ad valorem Sacramenti aliquis dolor exigitur, cum essentialis ipsius pars sit, isque efficax, & absolutus cum proposito non peccandi de cætero.

39. Num necessarius sit dolor supernaturalis? Sufficit naturalis, qui tamen supernaturalis existimetur.

40. Necessarium ne ad omnia peccata confessa se extendere dolorem? Si quodpiam ex iis excluderetur, quod mortale esset, nullam efficeret Confessionem.

41. Propositum non peccandi de cætero formale ne, an virtuale debet esse? Bona fide intercedente virtuale sufficit, præsertim in venialium Confessione. Ex defectu debiti doloris dari ne potest Confessio informis, sed valida? Potest planè, primò scilicet, si dolor ex naturali motiuo fuerit, supernaturalis autem reputetur. Secundò, si dolor ad omnia mortalia se quidem non extendat, inculpabiliter tamen eius peccati obliuiscatur, ad quod attritio se non extendit: vel si culpabiliter, ignoretur tamen culpa. Porro informis Confessionis fictione recedente, Sacramentum suum effectum sortietur.

42. Potestatem Clauium explica. Ea est soluendi, ac ligandi facultas, quæ Ecclesiasticus iudex dignos valet ad cœlorum Regnum admittere, & indignos repellere, Ordinis & iurisdictionis continens potestatem. §. 3.
Clauis.

43. Quidnam potestas Ordinis? Nil aliud quàm Character, quatenus ex diuina ordinatione Sacerdos deputatur, ut per illum in pœnitentiæ foro iudex esse valeat.

44. Iurisdictionis potestas quid? Auctoritas, qua vnus alteri Superior fit in foro Pœnitentiæ. Vtraque ad peccata remittenda necessaria, illa quidem in ipsa Sacerdotis ordinatione confertur, hæc per extrinsecam Ecclesiæ concessionem: vnde hæc ab Ecclesia tolli, illa nullo modo potest.

45. Quinam Pœnitentiæ, seu Confessionis est Minister. Solus Sacerdos etiam matius, neque alius in extrema necessitate esse potest. Num omnis? Non sufficiens est omnis Sacerdos, nisi forte peccator extremè indigeret, aut tantum venialia peccata commisisset, aut mortalia iam ritè confessa rursus confessioni sola exponeret. Igitur iurisdictionis Ordinè est adiungenda. §. 4.
Minister
Confessionis.

46. Quotuplex iurisdictionis? Duplex. Altera quidem Ordinaria, cum ex vi proprii muneris est aliquis Superior alteri

774 *Moralis Theologia Tract. VII. Sacramenta,*
in Pœnitentiæ foro. v.g. Summus Pontifex, Episcopus, Paro-
chus, ad quos alij ferè Ordinarij reducuntur. Altera iurisdic-
tio dicitur Delegata, quæ nimirum ab habentibus Ordina-
riam alijs conceditur. Vnde Papa cuicumque Sacerdoti, pro
quolibet loco, & pro quibuscumque peccatis eam delegare
potest, Episcopus in sua diœcesi tantum, Parochus in sua pa-
rochia, si adsit Ordinarij approbatio.

47. *Potest ne Papa delegare sine Episcopi, aut Parochi licen-
tia, aut Episcopus sine Parochi facultate?* Ita planè, vnde de-
legatus à Papa non potest ab Episcopo, nec delegatus ab
Episcopo, v.gr. Regularis, non potest à Parocho, imo etiam
si subditus eius esset, à Confessionibus audiendis prohi-
beri.

48. *Est ne ad delegandam huiusmodi potestatem vllana
cessaria forma?* Nulla, sola sufficit voluntatis declaratio,
porrò ratihabitionem de futuro non satis esse existimos,
præsens enim Superioris consensus requiritur sufficienter ex-
pressus.

49. *Quot modis de factò delegata huiusmodi facultas est?*
Tribus. Primò à iure respectu pœnitentium, quibus Confes-
sorem eligendi concessa est potestas. Secundò, à consuetudine,
quo pacto Sacerdos quiuis in articulo mortis & à venia-
libus peccatis, vel mortalibus iam confessis potest absolvere.
Tertiò ab homine, siue sit personalis, siue communis, v.g. quæ
Religiosis per priuilegia tradita est; vnde & confessio iis fa-
cta a Sacramentalis, & valida est, & pœnitens ea peccata confi-
teri amplius non tenetur.

50. *Quandiu iurisdictio delegata durat?* Quandiu non re-
uocatur; neque enim per delegantis mortem finitur; quia
sequitur regulam gratiæ, quæ concedentis obitu non ex-
pirat.

51. *De iurisdictione delegata ex parte pœnitentis, cui datur
facultas Confessarium eligendi, differe.* Dare possunt Ordinarij
Pastores tres, scilicet Pontifex, Episcopus, & Parochus huius-
modi facultatem. De factò autem iure Diuino solus Papa
Confessarium sibi potest eligere; iure Ecclesiastico Episcopi
Superiores, & inferiores Prælati exempti; consuetudine au-
tem Parochi, aliique simplices Sacerdotes Confessarium sibi
eligunt. Ab homine denique illam habere solent Reges, ali-
que Principes, & per Bullam Cruciatæ Hispaniæ, & Siciliæ
Populi.

52. *Sufficit ne facultas interpretatiua, aut presumptiua? Non
nisi aliquibus signis fundetur, quæ præsentem voluntatem
Superio*

Superioris sufficienter indicent; nec satis est vt facultas peccatur, si non obtineatur.

53. *Requiratur ne vt Sacerdos, cui facultas hac, seu iurisdictionis conceditur, idoneus sit?* Ita planè. Adesse debet in primis in eo bonitas, hoc est, fidelitas intentionis in conferendo Sacramento. Sanctitas ad valorem Sacramenti non requiritur; ad vsum rectum, & licitum est necessaria. Secundò, scientia, vt causam pœnitentis valeat diiudicare.

54. *Quid si scientia tanta non sit, vt absolutionis nouerit formam, & mortalis peccati à veniali distinctionem?* Secundum generalem, & communem rationem inhabilis esset ad hoc Sacramentum conferendum. Tertio requiritur approbatio ab Ep. scopo, nisi Parochiale beneficium obtineret. Porro approbatus simpliciter, pro omnibus est ex se locis approbatus; non ita qui pro certo loco tantum, vel pro certo genere personarum.

55. *Durat huiusmodi approbatio?* Quandiu non reuocatur, nec ob mortem (vt innui) concedentis expirat: quinimò absque iusta causa assero non posse reuocari.

56. *Quia an Ordinariam iurisdictionem pertinet etiam casuum reseruatio, hoc est, negatio iurisdictionis circa aliquod peccatum: rogo, quanam crimina reseruari possunt?* Peccata quidem sola culpæ ratione habita reseruari valent, non tantum ratione censuræ, & de facto multa sunt eo modo ab Episcopis reseruatata, licet à Papa omnia ferè etiam censuram habeant adiunctam. Sola mortalia reseruari possunt.

§.2.
Casus
reserua-
ti.

57. *Quid requiritur vt sit valida reseruatio, & vt sit licita?* Extra omnia debent esse peccata, vt expediens reseruatio sit: vt valida, potestas tantum in reseruante adesse debet, saltem respectu eius, qui tantum delegatam habet confitenti potestatem: vt iusta, iusta etiam causa exigitur. Vnde à Tridentino aliisque Pontificum decretis, paucos ab Episcopis reseruandos, eosque grauiores edicitur.

absolueret

58. *Qui nam ab us potest absoluere directè?* Qui reseruauit, eiusque Superior, isque, cui à reseruante commissa est facultas. Iter agens si reseruatum suo Episcopo casum habeat, ab eo potest absolui, cui in eo loco potest confiteri. Inferior autem Sacerdos non potest nisi in mortis articulo.

59. *Tenetur ne Superior petenti subito largiri potestatem, vt absoluat?* Tenetur aliquando ex iustitia, aliquando potest denegare. Si tamen graue damnum timeat, ex charitate, & sui muneris debito concedere tenetur, ideoque regulariter facilem se potius exhibeat. In eius equidem potestate est,

776 *Moral. Theologia Tract. VII. Sacramenta,*
vel absolutè illam committere prudenti Confessario, vel cer-
tum pœnitentiæ onus adiungere; vel etiam comparandi Su-
periori, si casus habeat annexam censuram.

60. Potest ne à reſeruatſis ſacramentaliter abſolueri?
Potest aliquando, si iusta causa adfit, & pro aliis ad inferio-
rem. Admonuerim satius facturum, si omnium alteri com-
mittat absolutionem.

61. Sermo de abſolutione indi- recta procedit. Potest etiam
inferior rationabili de causa omnium peccatorum Confes-
sione audita, à reſeruatſis, pro abſolutione directa ad Superio-
rem remittendo.

62. Quando nam ab inferiori poterit pœnitens abſolui dire- cte?
Semel à reſeruatſis abſolutus à Superiori, ab inferiori
quolibet, cui possit peccata confiteri, de iisdem potest abſolui.
Aufert planè reſeruationem Superior, etiam si quis in Con-
fessione apud eum facta omittat aliquid ex non reſeruatſis;
multoquè magis si quis virtute Iubilæi abſolutus ab omnibus
alicuius reſeruatſis oblitus esset.

§. 6. Confessionis sigillum. *63. An illi Confessionis exprime obligationem.* Ad illud Con-
fessarius obligatur Sacramenti supposita institutione iure
quodam naturali: tantaque est eius obligatio, vt neque pro-
tuenda Republica à quocumque malo siue temporali, siue spi-
rituali violari liceat, nedum pro vita propria defendenda.

64. Undenam oritur obligatio hæc? num ex sola Confessione perfecta?
Imò ex inchoata oritur, facta non solum Sacerdoti
vero, sed & existimato.

65. Quam reticenda? Peccata, & quæcumque circum- stantia eorum, & omnia, quæ ad peccatum declarandum ma- nifestata sunt etiam publica peccata quatenus habita in Con- fessione. Porro hæc omnia ita sunt reticenda, vt pœnitens mi- nimè detegatur: alioquin de peccatis in Confessione auditis, si generaliter sermo instituatur, modò prudentes, & cautè id fiat, non violatur sigillum: satius nunquam in huiusmodi sermonem incidere.

66. Quinam ad sigillum seruandum tenentur? Confessa- rius, interpres, vel nuncius, consiliarius, & qui furtiue audit fortaſſè Confessionem, & is cui sacrilegus Sacerdos alterius peccatum reuelaret.

67. Licet ne ipsi Confessario de rebus in Confessione perceptis cum pœnitente extra Confessionis occasionem loqui? Minimè, nisi de eius facultate expressa, quam solum cogente necessitate petere curauit.

68. An indirectè frangi potest sigillum? Seruandum planè omnibus

omnibus modis, tam directè, quàm indirectè. Vnde dicere non licet: *Hunc non absolui*. Servari debet verbis, signis, factis, denique in Ordine ad quamcunque interrogationem, quæ siue in iudicio, siue extra illud fieri posset, debet obseruari.

69. *Licet ne vri notitia in Confessione habita?* Minimè, si cum morali periculo reuelationis directè, vel indirectè sit.

70. *Publica ne pœnitentia imponi potest à Confessario?* Non nisi voluntaria à pœnitente acceptetur; nec actio vlla externa debet exerceri, vnde probabilis suspicio reuelationis possit oriri.

71. *Cuinam pœnæ subiacet sigilli violator?* Depositionis pœnam à iudice inferendam incurrit, & in Monasterium traditur.

72. *Quonammodo circa personam complicit secretam obseruandum est?* Absque rationabili causa detecto in Confessione complice, mortalis ex suo genere culpa committitur. Si malum aliquod complici probabiliter ex reuelatione timeatur, reuelare non licet; si tantum id damni, quod ex notitia sub sigillo Confessori commissa sequitur, tunc licet, quando alius Sacerdos non adsit, cui complex ignoratus sit. Porro eodem sigillo complicit peccatum tenetur seruare Confessor, quo peccata pœnitentis: nec ea scientia licet vlllo pacto vti, quo manifestari complicit persona possit.

73. *An de licentia ipsius pœnitentis vti Confessario liceat peccati complicit scientia in bonum pœnitentis?* Licet; at prudenter id fieri necesse est, ne iure conqueri complex queat.

74. *Quenam præcepta pertinent ad Ministrum Confessionis?* Primò, debet pœnitentis dolorem explorare; & si quidem non debite eum dolere agnoscat, absoluere non debet; tunc autem multò magis explorandus est dolor, & propositum non peccandi de cætero, cum vel peculiaris restituendi inest obligatio, vel proxima est occasio relinquenda. Secundò integritas exploranda prudenti interrogatione, tum Confessionis initio, tum progressu, & fine. Tertio, cum pœnitens est in statu de se malo, vt in validi matrimonij, si quidem de veritate eius rei dubitet pœnitens, illam debet Confessarius aperire; quod si non profuturam credat admonitionem, vel in propriam dampnum vertendam, potest, & debet recipere.

§. 7.
Obseruanda à Confessario.

75. *Inter pœnitentem & Confessarium opinionum varietas intercedit, pœnitente volente absolui, Confessario autem abso-*

778 *Moralis Theologia Tract. VII. Sacramenta,*
lutione indignum iudicante: quidnam prestandum est? Sive
adhærere Confessarij opinioni debet; quia tunc iudicis
debet prevalere sententia.

76. *Quid si oriatur dissidium ex eo, quod Confessarius pro-*
prius Sacerdos non sit, & pœnitentem, audita eius Confessione,
nolet absolvere, quia sibi videatur obligatus non esse: pœnitens
autem absolutionem efflagites? Pœnitentis sententia Confes-
sori sequenda est; quia audita Confessione tenetur absolvere.

77. *Si pœnitens uni probabili sententiæ adhareat, contra-*
rium verò probabiliozem Confessor existimet, quid? Pœnitentis
sententiæ probabili, probabiliori reiecta, se debet Con-
fessor conformare.

C A P V T V I.

De Satisfactione, tertia parte Pœnitentiæ.

78. *Quid est Satisfactio? Voluntaria solutio, & quædam*
compensatio iniuriæ Deo per peccatum illata, cum
proposito non peccandi amplius. Conferunt maximè ad pœnæ
temporalis remissionem, quam per opera sua iustus potest
absolutè obrinere.

79. *Quanam conditiones requiruntur ut quis per opera sua*
pœnæ temporalis obtineat remissionem? Aliquot requiruntur. Prima,
ut qui satisfacit in gratia sit; quia dum in peccato moratur,
nec pro remissis peccatis satisfacere potest, nec bona opera in
illo facta unquam ad satisfactionem reuiuiscunt ex opere
operantis. Secunda, ut sit viator. Tertia, ut opus liberum sit
moraliter bonum, & honestum, siue sit ex consilio, siue etiam
ex præcepto, siue internum, siue externum. Quarta, ut sit pœ-
nale; scio probabile esse opus omne bonum & meritorium,
esse quoque satisfactorium. Porro pro quolibet peccato satisfi-
feri per quodlibet opus pœnale potest, si ratio habeatur solu-
tionis pœnæ: non ita si ratio medicinæ spectetur. Etiam per
pœnas extrinsecus illatas, v. gr. ægri tudines, bella, aliæque in-
commoda satisfacere possumus, modò propter Deum volun-
tariè acceptemus. Quinta denique ex parte Dei requiritur
eius promissio, ut opera nostra infallibiliter satisfactoria sint,
& alterius vitæ pœnas remittant. Hisce conditionibus opera
nostra de condigno satisfactoria dicuntur pro illa purgatorij
pœna quæ peccato respondet, non adhuc plenè quoad pœ-
nam remissio.